

„EDINOST“

Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri pop. — Naročnina znaša: za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K in za en mesec 2 K. — Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se upravnistvo ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamične tevilke po 6 stot. (3 nvč.); izven Trsta pa po 8 st.

Telefon številka 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglas

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd., se računajo po pogodbi. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo v ulici Molin piccolo št. 3. II. nadstr. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna: ulica Carintia št. 12.

Dogodki na Hrvatskem.

Situacija po zadnjih izgredivih.

Neki Tržačan, ki se je mudil te praznike v pašniku Khuen Hedwary, nam pripoveduje:

Na postajah od Reke naprej, izlazi v Plaseh in Fužinah, so večji oddelki vojakov. V zadnjem kraju celo stotnija. Ti vojaki imajo nalog, da ob dohajanju vlakov z nasrjenimi bodali v kordonu zapirajo vse dohodne ulice okolo kolodvora in ne dopuščajo nikogar blizu. Male oddelke vojakov pa je videti vrhu tega, kako patrolirajo po okoličih, posebno po šumih in legih, da se narod ne bi zbiral tam. V Ogulinu sem izvedel od zanesljivih oseb, da je v tamošnjih zaporih najmanj 160 oseb, med njimi tudi gospic iz najboljših družin.

Čim sem došel v Zagreb, mi je najprej palo v oči poslopje ravnateljstva državnih železnic, kjer je dan poprej razjarjena množica pobila vsa okna, kakih 132 celih oken. Tudi na stanovanju podbana Krajčevića in nekaterih zastopnikov vladine stranke so pobila vsa okna. Na uredništvu »Agramer Zeitung« je množica pobijala tako temeljito, da še sedaj vise razbiti in razdejani zastori kakor znak malo popred izvojevanega boja. Kar ste pisali o dogodkih po dohodu slovenskih učiteljev, je vse res, izvzamši par netočnosti, kakoršnjim se je težko izogniti tudi najvestnejemu poročevalcu v teli burnih časih. Pridodati je, da so redarjem, ko so le-ti podili množico po Mezniški ulici, ob katere urodu so bile napete železne žice, vsi konji — naletevi na žice — popadali na tla.

Sicer pa nudi Zagreb sedaj navadno sliko, le tu pa tam je videti, kako vojaško ali orožniško patrolirajo. Ali ta mir ne sme varati nikogar. Ogorčenje naroda proti sistemu in njega nositelju traja dalje, a s tem ogorčenjem v jednaki meri raste navdušenje za domovinsko stvar in pa trdna volja za osvobodjenje tlačene naroda iz jarma madjarskega mongolstva. Znak razpoloženja med narodom je, da ženstvo hodi po ulicah z ličnimi ličkami kapiesmi z nadpisom »Živela Hrvatska« in s hrvatsko trobojnico preko pasa.

Vspričo tega pristnega in ravno zato elementarnega pojavljanja narodne volje in narodne jeze so vladni in redarstveni organi kakor brez glave. Tudi izmučeni so do kraja vled naporov in razburjenja. So seboj se mučijo z zasledovanjem »krivcev«, oziroma iniciatorjev teh izgrediv. A ravno na tem zagrešajo usodne pogrške, s katerimi še bolj goročajo narod. Tako se dogaja n. pr., da kar na ulici aretirajo čisto ne-

dolžne ljudi, ali jim v tramvajskih vozeh uročajo policijske pozive. Vsakogar, ki prehaja iz ene ulice v drugo, gledajo organi policije kakor da ga hočejo z očmi prebosti, tako, da človeku, ki ima le količjak samoljubja in spoštovanja do samega sebe, rudečica jeze sili v obraz.

Pred vsemi stanovanji, na katerih je množica razbila okna, stoje straže in orožniki z nasajenimi bodali.

Opozicijonalni časopisi se plenijo, čim so došli iz-pod tiska. Pred uredništvom »Hrv. Prava« sem videl n. pr. ogromno množico ljudi, da bi dobili list pred konfiskacijo. Pred uredništvom »Obzora« je bilo tako hudo, da je morala policija ulice zapreti; in še prej, nego je bilo sploh možno, da je državni pravdnik prečital list, je bil ta poslednji že konfisciran. Takoj na to sem doznal, da je jednaka usoda doletela tudi »Hrvatsko pravo« in »Agramer Tagblatt«.

Nočem biti prorok. Ali z ozirom nadalje trajačoe in tudi naraščajoče ogorčenje, ozirom na dejstvo, da ga ni dneva, da ne bi temu ali onemu vladnemu odličnjaku množica z demonstracijo pokazala svoje mrznje, moram izjaviti svoje mnenje, da utegne priti še do velikih izgrediv. Jaz sem dobil kakor očevidec prepričanje, da je došel v narod hrvatski tisti psihološki moment, ko se ljudje ne plašijo več ni redarstva, ni orožnikov, ni vojakov, ni sabelj, ni pušek, ni ječe in celo tudi ne zagrožene nagle sodbe. A v takih psiholoških momentih se ne more vedeti na večer, kaj donese naslednje jutro, ali kaj se utegne dogoditi celo že preko noči. Do velikih demonstracij more priti posebno na dan sv. Rešnjega Telesa, ko mora ban s procesijo!

Noben moment pa ni taka klasična priča o resnosti položaja na Hrvatskem, kakor je dejstvo, da je nekaj madjarskih poslancev, došlih v Zagreb, da bi se osebnostno prepričali o situaciji, nemudoma, kar po noči, pobegnili zopet iz Hrvatske! Bali so se za svojo kožo.

Jednoglasna sodba je, da tako jednotnega, kompaktnega in odločnega, vse nevarnosti prezirajočega nastopa narod hrvatski že dolgo ni uprizoril in da je sličnih nastopov le malo zabeleženih v zgodovini slovanskih narodov. In prepričanje je tudi obče, da ta nastop ne more ostati brez efekta. Obča deviza je: Khuenove laži treba rušiti, sproti z dejanji! In pa: **Ban mora, mora pasti!**

Tukajšnji »Trieste« prinaša jako obširno in zanimivo poročilo o izgrediv, ki so se vršili v Zagrebu na binkoštno nedeljo zvečer in na binkoštni ponedeljek. Dasiravno smo mi že poročali o teh dogodkih, vendar se

nam zdi vredno, da podamo nekoliko važnejših momentov iz poročila v »Trieste«.

Dopisnik, kateri je v Zagrebu tuje in prebiva v hotelu pri »Avstrijskem cesarju«, zatrjuje, da je bilo že v nedeljo zjutraj opaziti na Zagrebčanih neko nervoznost, ki je napovedovala demonstracije, katere so se na večer res dogodile. Manjši spopadi med redarstvom in demonstranti pa so se vršili že ob 11. uri zjutraj. Redarstvo je na konjih v diru jahalo proti demonstrantom. Ti so se najprej razpršili, potem pa so se na sredi llice zopet zbrali in začeli metati kamenje na redarje.

Demonstrantom na ulici pridružili so se demonstranti po hišah in na strehah in kamenje, opeke in drugi predmeti so kar deževali na redarje. Mnogo njih je bilo ranjenih in mnogo jih je padlo raz konje; neki dve letni otrok zašel je pod konjska kopita in bil ubit. Redarji so morali pobegniti. Prišlo je vojaštvo, ki je bilo vsprejeto z vsklikanjem »Živela hrvatska vojska, smrt banu!« Demonstranti so se na to razšli.

Na večer je pred kolodvorom pričakovala slovenske učitelje množica kakih 10.000 oseb — O dogodkih pred kolodvorom soglašajo »Triestov« dopisnik popolnoma z našim dopisnikom in pravi, da so demonstranti popolnoma potolkli redarje. Reka demonstrantov valila se je potem proti univerzi, kjer je prišlo do boja z redarji na konjih. Dopisnik je bil nehoté tudi sam povlečen v reko demonstrantov. Redarji so streljali, demonstranti pa so jih obsuvali s kamenjem. Bilo je na obeh straneh mnogo ranjenih. Demonstranti so pobili šipe na oknih uredništev obeh uradnih listov; naskočili vile bivšega naučnega sekcijškega načelnika Kršnjavi-ja, sedanjega naučnega sekcijškega načelnika Pavića in drugih banovih pristašev ter jih deloma porušili. Nadalje zatrjuje tudi »Triestov« dopisnik, da so bile vse svetilke po mestu pogašene in so bile preko ulic potegnjene žice, da se je redarjem na konjih preprečil prehod. Dopisnik pravi, da o izgredivih v nedeljo zvečer ni bil nihče abit, pač pa da je bilo kakih 150 oseb ranjenih in med njimi mnogo orožnikov in redarjev, 5 gospic iz najboljših rodbin in dva slovenska učitelja. Aretiranih je bilo dvesto demonstrantov; med temi 14 gospic in 5 gospej, ki so bile zaprte v neko klet na Zrinjskem trgu. Iste so potem v zaporu prepevale rodoljubne pesmi, a žnjimi vred množica na trgu pred zaporom.

V ponedeljek zvečer pa so se pripravljali še mnogo hujši izgrediv, ker je ogromna množica kmetov pod vodstvom socijalistov z hriba Sljeme korakala proti Zagrebu. — Vojaštvo pa je kmetom preprečilo vhod v mesto.

nim zelenjem. In celó sem med mestne zidove je prihitel obiskat nas smeh novovstale pomladi...

»Odpri okno, da vidim še enkrat svetlo pomlad in da diham enkrat še njen dih!« mi je dejal Damijan nekega dne, ko sem ga obiskal.

Odgrnil sem temne zavese in odprl okno, da so se svetli solnčni prameni liki srebrni trakovi vauli v sobo, kjer je moj prijatelj že vso zimo izkašljeval mlado življenje svoje. In doli pod oknom v malem vrtu je zašumelo cvetje, in listi dreves so lahno trepetali v vetru, ki je duh cvetk, cvetočih po gredicah, prinašal do mojega bolnega prijatelja.

In on je nekoliko odgrnil odejo, sklonil se po koncu in zrl ven daleč... daleč... Izsušena, rumena lica so mu nalahno zardela in njegovo mrtvo oko je na novo zažarelo v življenjskem ognju.

Tako je zamišljeno zrl nekaj časa tja v modre nebesne daljine. A zopet je pobledele, njegove oči so skoraj zasolzile in omahnil je zopet na posteljo.

Iz Zagreba smo dobili sledeče pismo:

Zagreb, 3. junija.

Menda ste čuli, da so ta zadnja dva binkoštna praznika bile v Zagrebu velike demonstracije.

In res: te demonstracije so bile naravnost grozne. Osobito drugi dan Binkošti, kadar so bratje Slovenci došli v Zagreb. — »Magyar Kyrály álám Vasutak«, okna poslancev Tomašića, Pliverića, Silovićia in predstojnika oddelka za nauk in bogočastje A. Pavića, so popolnoma razbita. A, ker je večji del zagrebske vojske po raznih krajih v pokrajini, in ker vsled tega v Zagrebu ni mnogo vojakov, morala je zagrebska policija po največ sama povsodi stopati v čvrsto akcijo proti narodu! Ali, kar je policija iskala, to je tudi dobila. Na vseh črtah je bila vedno odgnana. In čim je bil od policije oddan prvi strel, je narod z največjim ogorčenjem navalil na policijo od vseh strani in jo grozno izdelal. Toliko poštenih batin ni policija v Zagrebu dobila še nikdar, odkar Zagreb obstoji. Eden stražarjev je umrl po noči na dobljenih ranah.

Bratje Slovenci so morali po komersu, po nalogu policije, z mesta zapustiti Zagreb.

Nasproti »Dionički tiskari« se nahaja kavarna »Danica«. V tej kavarni sta bila včeraj od 8. in pol ure zjutraj dva detektiva. Pazila sta neprestano, kdo prihaja in odhaja iz poslopja »Dioničke tiskare«. »Obzor« izhaja vsaki dan okolo 4. ure ali 4. in pol popoldne. Včeraj so že pred 3. uro došli redarstveni uradniki Ozelošević, Zdenčaj, Sporić in Mužević z vso veliko silo detektivov in do zobov oboroženih redarjev ter so po vseh vojaških pravilih blokirali vse uhode in izhode poslopja »Dioničke tiskare«. Četrta ure kasneje je prispela hitrim korakom jaka četa orožnikov in je zatvorila Gundulićevo in Marovsko ulico, torej glavna in edina prihoda — k palači »Dioničke tiskare«.

Mej tem je bil »Obzor« dotiskan. Čim so se otvorila vrata administracije »Obzora«, navalil je ves ta veličanstveni in nečuvni aparat oborožene sile v administracijo ter je z orožjem v roki sekvestriral nekoliko prvih iztisov »Obzora«, ki so šele prišli iz stroja in so bili še povsem mokri.

V narod ni prišlo več nego samih 20 eksemplarov. Ali še te je naša slavna in nenadkriljena policija z največjo nasilno brezobraznostjo, hujo, nego-li je ona turških bašibozukov, trgala iz rok občinstva. Tudi v žepe je sezala policija in je se silo grabila iz istih list »Obzor«.

»Čemu misliti na življenje, ko me čez par dni več ne bo? Vse je pri kraju. Življenje moje, ljubezen moja, sreča moja, vse je bil le kratek sen, ki se ne vrne več.... Prijatelj, zapri okno, sreča se zunaj smeje, a k meni se ne prismeje nikoli več, ampak bela žena pride s koso.... Pomlad cvete zunaj, meni ne klije več. In duh cvetlic me spominja le na rože, ki bodo cvele na mojem grobu....«

Damijan je o teh besedah zaprl oči in mučen molk je nastal v sobi. Doli v vrtu pa je šumelo cvetje in zunaj se je smehljala čarobna pomlad.... In meni je postalo težko v sren, ko sem gledal bujno življenje tam zunaj, med tem ko vene mojemu prijatelju mlado življenje....

V tem je stopila v sobo Emica, trinajstletna hčerka gospodinje Damijanove. Ljubko dekle, živahnih črnih oči, bujnih las in lahnih kretenj.

»Kako je kaj, gospod Damijan?« je vprašala, ko je prišla v sobo. Pristopila je k njegovi postelji in ga prijala za suho roko, ki je kakor mrtva ležala na odeji. (Pride še.)

PODLISTEK.

Razpršeni listi.

Iz mojega dnevnika. — Slavko Vilinsky.

Listi mojega dnevnika govore goverico, o kateri bi mislil dneve in dneve.... Besede njihove so zdaj pa zdaj vesele, solnčnojasni odsev srečnih dni, spomini čarobnih sanj nekdanjih. In zdaj pa zdaj so otožne, tiha žalost odseva iz njih —

To so spomini na moje grenke ure, na mračne dneve, v katerih me obhaja globoka otožnost...

In jaz ne umejem skoraj več besed iz minolih dni, o katerih mi govori moj dnevnik. In dozdeva se mi včasih, da tega ni pisala moja roka, da nisem doživel vsega, kar mi pripovedujejo listi mojega dnevnika.

Pa saj ni čuda. Moje sree je po viharjih, ki jih je doživel, mirno in pokojno kakor tiha morská plan. In komaj, komaj se nejasno spominjam nekdanjih dni, bodi veselih, bodi žalostnih. T.š. na vlada v mojem sren in resignacija me spremlja na potih

življenja. In moja duša ni o tem ne žalostna ne vesela; neka nejasna pokojnost jo zakriva in tiha udanost jej je spremljevalka skozi labirinte življenja.

A bojim se, da se tiho in zapuščeno sree moje zopet kedaj razburi, in neka slutnja mi pravi, da moja duša ni še dospela v mirne kraje sreče, da jo še čakajo boji, dolgi in temni, kakor ure viharne noči....

In tedaj bom morda zopet pisal v svoj dnevnik besede skrivnostne in nejasne, žalostne ali vesele, besede potrtosti ali mirne resignacije.

In tako bom pisal, dokler bo dovršen dnevnik življenja mojega.... In med tihimi grobovi, nad katerimi šume temne ciprese, me ne bodo več obiskovale mračne misli, ne viharji in bolesti življenja....

.... in Damijan, prijatelj moj, umira.

Zunaj se smeje pomlad zvonkojasno in čisto, in smeh njen se razlega nad tihimi logi, kjer samevajo resni bori in vitke smerke, nad tratami, po katerih sanjajo mlade rožice, in nad vasicami, belečimi se med buj-

Kaj se Vam zdi?! Ali so to ljudje, ali so živali v redarsveni uniformi?! Širite to vest, čim bolj morete. Za to Vam bomo hvaležni do groba. Naj zna ves bratski slovenski narod, kaka zverstva se dogajajo danes, v tem lažljivem prosvetljenem XX. veku, in pred očmi vsega sveta, v hrvatski prestolnici, na sedežu hrvatske vlade, hrvatskega vseučilišča in vseh hrvatskih kulturnih in umetniških zavodov, na pragu Dunaja in Budimpešte, v neposredni bližini hrvatskega kralja: v tem tužnem ali do naše smrti vsikdar nam milem belem Zagrebu!

Lahko morete umeti, da ob takih barbarskih okoliščinah nijeden hrvatski list v Zagrebu ne more živeti. Ne zadoščajo vsakdanje hišne preiskave po vseh uredniških hrvatskih opozicijskih listov v Zagrebu! — Kajti, to, kar se je včeraj dogodilo »Obzorju« v lokalih njegove administracije, njegovega uredništva, njegove tiskarne, njegove strojarne in njegovih skladišč, to presega vse meje človeškega dostojanstva, človeške svobode, državnega ugleda avstro-ogrške monarhije in najzadnje iskra hrvatskih simpatij za ogrsko polovico države, v čije mejah se nahaja nesrečna hrvatska kraljevina.

V oziroma, kadar so redarji in orožniki udri v gori rečene lokale tiskarne in »Obzorja«, nahajali so se v istih lokalih na obisku nekateri ptujci, ki so, videči neopisno in grdo postopanje oborožene sile, ostali kakor okameneli in beseda jim je zastajala v grlu. Dogodilo se jim je tako kakor ženi biblijskega Lota, ki se je, bežeča od Sodome in Gomore, in oziroma se na ti dve mesti greha, pretvorila od hipa do hipa v steber soli.

Ali, bilo kar bilo, boriti se hočemo do zadnjih dihov naših duš, ker z maga je naša.

A zmaga bo naša zato, ker znamo, da za našimi hrbtom gledajo in motrijo nas Hrvati v tej veličanstveni naši borbi ter spremljajo budnim okom in vročim srcem naše grenke boli in nevolje: mili naši bratje Slovenci in vsi drugi Slovani monarhije Avstro-Ogrske!

**»In hoc signo vinces o Croatia!«
Sljeme?!**

Goriški Slovenci bodo torej ločeno manifestovali radi dogodkov na Hrvatskem. Dočim smo mogli včeraj javiti, da društvo »Sloga« sklicuje javen občni zbor v št. Peter pri Gorici, pa doznajemo danes iz »Sočee«, da narodno-napredna stranka sklicuje za nedeljo javen shod v Gorici. Kraj in doevni red nista še priobčena.

Na manifestačni shod v Celje je došlo 83 brzojavnih pozdravov in 20 pismenih izjav raznih avtonomnih korporacij.

Reški »Novi List« zatrjuje, da je gibanje proti grofu Khueni prešlo že v Bosno, kjer se posebno prebivalstvo mohamedanske vere žive zanima za dogodke na Hrvatskem.

Politični pregled.

V Trstu, 4. junija 1903.

Italijani pa nemška infiltracija.

— Včeraj smo namignili (že na tem mestu, da se milanski »Corriere della Sera« v posebnem članku bavi se sedanji demonstracijami po Italiji in posebno še s teženjem germanstva v naše kraje.

Člankar v »Corriere della Sera« dokazuje, da vsa protitalijanska in ponemčevalna politika v Trentinu proizhaja iz pangermanskih aspiracij, ki imajo svoje korenike v Nemčiji in ne v Avstriji. Za pangermanski agitatorji v Trentinu stoji vsa Nemčija, ki te ponemčevalne politike ne podpira samo moralno, temveč tudi in predvsem materijalno. Ponemčevalna politika je namreč proračunljiva in stremi za popolnoma jasnim bližnjimi in končnimi cilji. Tako se dela na to, da bo Trident potom železničnih zvez konkor mogoče tesneje združen z nemškimi pokrajinami in odrezan od italijanskih dežel. V ta namen ustanovljajo pangermanska društva po laških gorah s pomočjo denarja iz Nemčije planinske kočje, katerim nadevajo imena nemških mest, a ne onih v Avstriji, temveč onih v Nemčiji. Ko je laško planinsko društvo klicalo na pomoč proti temu nastopanju Pangermanov, se je Italija odzvala le s protestnimi shodi; vsprejemale so se oistre resolucije, sežigale zastave, a pozitivnega se proti počenjanju Nemcev in ni-

česar storilo. »Zakaj — povprašuje člankar — ne gradimo tudi mi koč po tridentinskih Alpah z imeni Roma, Milano, Venezia? Isto velja tudi o planinskih hotelih po Trentinu. Vsi so, ali ustanovljeni od Nemcev, ali so pa prešli v nemško last«.

»In zakaj?« — se zopet vprašuje člankar. In odgovarja: »Priznajmo odkrito: Zato, ker mi ljubimo Trentin samo z govornicami, z resolucijami, z vpitjem, z brzojavkami; medtem ko skušajo Nemci (kateri nočejo verjeti, da njihovo ozemlje končuje na Alpah) polastiti se Trentina korak za korakom, z denarjem... in s svojo navzočnostjo. Daj, s svojo navzočnostjo«.

Tu nadaljuje člankar, kako da skoraj izključno Nemci potujejo po Tridentu, in zatrjuje, da na 100 tujcev, ki prihajajo v Trentin, odpada 90 Nemcev, 7 Angležev, 2 Francoza in morda, morda 1 Italijan. Na ta način — očita člankar Italijanom — se ne blijejo narodni boji!

»Mi vpijemo, a Nemci, ki so dalekovidni, delajo in se pripravljajo: gradijo šole, cerkve, planinske kočje, hotele; dosegli so, da je neki dobri Nemec v Arco daroval nemškemu cesarju svojo vilo, katero so potem spremenili v sanatorij za nemške častnike (iz Nemčije); tiskajo in razširjajo knjige in zemljevide; in pošiljajo svoje sinove potovati in proučevati deželo, katero si hočejo osvojiti«.

»In mi?« — zaključuje člankar v »Corriere della Sera«. — »Poznamo-li morda Trentin, katerega mnogi še zamenjujejo s Tirolom? Smo-li pristopili društvu »Alpinisti Tridentini«?

Smoli poslali prispevek društvu »Lega Nazionale«?

Smoli pristopili društvu »Dante Alighieri«? Ali se nismo marveč omejevali le na kričanje, na vsprejemanje resolucij, na pošiljanje brzojavk... tudi če smo na ta način kompromitirali one, ki niso tako na varnem, kakor mi? Ne bi bilo koristno, previdno in potrebno, da bi spremenili metodo?

Da, koristno, zelo koristno za njih same in skrajna nujnost je, da bi Italijani res spremenili svojo »metodo«. Mi smo jim očitali ravno te dni, da je postopanje oficijelnih zastopnikov politike njihovih sorjakov v Avstriji samo protislovje. To protislovje pa mora Italijani naravnost kričati na uho, ako politiko naših primorskih Italijanov gledajo v zvezi izvajanj v »Corriere della Sera«. Kjer obstoje dejstva, kakor jih navaja »Corriere della Sera«, a so Italijani vendar zavezniki onih, ki ustvarjajo ta dejstva. Tam se nehuje možnost, da bi primorske italijanske voditeljne kroge v Primorju smatrali resnimi politiki. Tu je ni nikake smeri, nobene logike, nobene doslednosti. Nikakega sistema ni tu, razun v — brezskupnosti. Te dni se je bilo skušalo opravičevati postopanje Italijanov v Primorju s tem, da nasprotstvo med Italijani in Nemci obstaja le v Tirolu, v Primorju da jih spaja skupni interes pred nevarnostjo slovanske poplave!

Italijani, ki tako govore, so slepi in gluhi. V Primorju jim Nemci res še prepuščajo videz, tisto namišljeno politično voditeljstvo, tisto blestečo lupino — brez jedra. Nemci so trezni računarji in vedo, da njihov čas ni še prišel za politični nastop v Primorju. Zato prepuščajo Italijanom za sedaj politično vodstvo in si mislijo: imejte le igračo, da se moremo mi tem svobodneje pripravljamo za svoj politični nastop. In pripravljajo se z okupiranjem gospodarskega t. j. trgovinskega terena in utrjevanjem socialne pozicije v Trstu. Nemška socialna organizacija v Trstu, in množično se nemške tvrdke — vseto povsprehajano po vladni politiki — so toliko kanalov, po katerih se vrši infiltracija nemštva v naše kraje.

Kdor ni slep, mora videti to. Le naši Italijani ne vidijo. Ali jih utegne drago stati ta slepota.

Potovanje italijanskega kralja v

Pariz in London ter potovanje predsednika Loubeta v Rim. Italijanski kralj Viktor Emanuel III. pada se v prihodnjem mesecu na potovanje preko Francije na Angležko, da povrne obisk angleškemu kralju in da obišče predsednika francoske republike pa Loubeta. Kralj Viktor Emanuel ne pojde v London preko Francije, marveč po morju okoli pirenejskega polotoka, in sicer to tedaj, ako francoska vlada ne zagozdi, da Loubet v Rimu povrne itali-

janskemu kralju obisk. Obisku predsednika francoske republike pri kralju v Rimu stavijo se namreč na pot iste zapreke, kakor našemu vladarju. On je vladar katoliške države in bi ga papež ne mogel vsprejeti, ako bo Loubet obiskal v Rimu iz cerkve izobčenega italijanskega kralja.

Vsakakor se pa že sedaj zatrjuje, da pojde predsednik Loubet na vsak način v Rim h kralju; vsled tega je pozornost političnega sveta obrnjena sedaj na to, da-li papež kljub temu sprejme Loubeta. Ako bi se to zgodilo, omogočeno bi bilo potem tudi potovanje našega cesarja v Rim.

Tržaške vesti.

Odbor političnega društva »Edinost« bo imel svojo sejo v soboto zvečer ob 8. uri in pol.

V obrambo naših delavcev. Te dni so tržaški listi priobčili neko poročilo, ki nas je iznenadilo. Vest je prešla tudi v vnanje liste. Tržaška municipalna delegacija se je namreč neskrajno spomnila naših delavcev in je naložila predsedništvu, naj stori potrebne korake na ministerstvu za notranje stvari in za trgovino, da se pride do namerovanega odpuščenja delavcev iz Lloydovega arzenala. Tudi s predsednikom avstrijskega Lloydja naj se uvedejo dogovori, da bo isti sodeloval v ta namen v javnem interesu.

Dobro, lepo. Mi želimo gospodom iz sreca polnega vspeha. Ali mi, ki vedno nastopamo proti invaziji tujih delavcev, dokler ni dela za vse domačine, zahtevamo tudi sedaj, naj se dela razlika med domačimi in tujimi delavci. Najprej treba zagotoviti, da ne bodo odpuščeni domači delavci!! A ravno zato ne moremo prikrihati svojega mnenja, da ima vsa ta akcija gospodov v delegaciji nekaj hipokritičnega, neodkritosrčnega na sebi. Zdravnik, zdravi najprej samega sebe! jim moramo zaklicati. Da niso ti gospodje zvalili semkaj celo morje tujih delavcev, danes ne bi bile posledice zagroženemu odpuščenju delavcev v arzenalu tako usodne. Sicer pa — kakor rečeno — elimo akciji gospodov iz vsega sreca popolnega vspeha.

Sinoči se je odpeljala iz našega mesta na Dunaj deputacija delavcev Lloydovega arzenala.

Vzrok, da je prišlo do tega, da misli Lloyd odpušiti velik del svojih delavcev, je ta-le:

V arsenalu se gradijo sedaj štirje novi parniki za Lloydovo družbo; in sicer »Dalmatija« (ki bo prav hitro popolnoma pripravljen za izročitev). »Gorizia« (kateri je bil prošlega meseca spuščen v morje). »pl. Körber« (ki se spusti v morje meseca avgusta) in »bar. Call« (ki se spusti v morje v jeseni). Ker sedaj ni še gotovo, da-li se ponovi pogodba med Lloydovo družbo in avstrijsko vlado glede subvencije, nameruje Lloydova družba popolnoma opustiti gradnjo novih parnikov, valed česar bi morala odpušiti okrog polovice svojih delavcev v arsenalu, katerih je sedaj kakih 3000. Brez dela bi po tem takem ostalo kakih 1500 delavcev.

Intoleranca naših nasprotnikov. Minoli binkoštni ponedeljek je bilo šlo (kakor vsaki praznik) več parnikov na izlet v istrsko pomorska mesteca. Mej drugimi je šel tudi parnik »Besenghi« na izlet v Izolo. Na tem parniku je bila, mej drugimi izletniki, družba naših ljudi. Bilo jih je kakih petnajst.

Ko so prišli v Izolo, so se podali v neko gostilno, da si namočijo grla. A ko jim je vino namočilo grla in vtilo v srea ono veselost, katero sta občutila že Noe in njegova koza, tedaj so dali duška tej veselosti s petjem! In sicer so, kakor zavedni Slovenci, pevali slovenske pesmi.

Poleg njih mize je pa sedela po številu ravno tolika družba Italijanov, in te je neizrečeno jezilo, da v njih neposredni bližini prepevajo slovenski. Da si ohlade to jezo, so takoj, ko so Slovenci dovršili, začeli peti ono znano neumnost od »rešeta«. Naši se niso niti zmenili za to provokacijo, kajti mislili so si: »Ako se mi zabavamo, zakaj bi se ne smeli tudi drugi?« A ko so Italijani zvršili, so zopet začeli naši. In to je šlo dalje ves kratki čas bivanja izletnikov v Izoli.

Končalo je, ko je parnik dal znamenje za odhod in so vsled tega vsi zapustili gostilno.

A na parniku, mej vračanjem v Trst, se je »komedija« zopet pričela. Italijani so začeli tu drezati v slovensko petje.

Mej tem namreč, ko so pevali Slovenci so Italijani sezali vmes, dočim so Slovenci molčali mej petjem Italijanov.

Razlika je bila le-ta, da so Slovenci veselo prepevali in bili dobre volje, dočim je bilo petje Italijanov bolj podobno renčanju jeznega medveda nego petju veselega človeka.

Italijane je namreč jezilo, da se Slovenci niti niso zmenili za provokacijo. A ko je bil parnik že blizu tržaškega svetilnika, je pa vstal eden izmed Italijanov ter vskliknil proti našim: »Vole taser una volta, mostri de ščavi!« (Boste-li enkrat molčali...) Na to je eden naših odgovoril, da imajo Slovenci ravno tako pravico pevati kakor Italijani. A lahonska družba je na to skočila na naše ter jih napadla s palicami.

Naši so se seveda branili in nastal je splošen pretep. Mej pretepom je enemu naših nekdo izmed nasprotnikov iztrgal iz telovnika zlato verižico vredno 120 K.

Ko je parnik prišel h kraju in so poklicani redarji prišli, so se italijanski junaki poskrili med druge izletnike, da ni bilo najti nobenega več, mej tem ko so Slovenci možato oglasili in šli pred policijskega uradnika, kjer so mu razložili vso stvar.

Ne vemo, kaj ukrene policija v tem slučaju: bo-li iskala in najde-li italijanske provokatorje — mej katerimi je tudi — zlata verižica?

Italijanska stranka pa ima dovolj povoda za razmišljanje o tem, k a k o s i j e v z g o j i l a s v o j e l j u d s t v o. Danes jutri se utegne to jako maščevati.

Za možko podružnico družbe sv. Cirila in Metodija v Trstu, je zapustil pokojni g. Ivan Brišek 1 K. — Blag mu spomin!

Pevsko društvo »Kolo« nazninja vsem svojim gg. pevcem in pevkam, da se bodo vršile vaje za možki zbor v petek ob 8. uri, za mešani zbor pa v nedeljo ob 3. uri popoldne.

Veselični odsek Narodnega doma v Sv. Ivanu pri Trstu vabi na otvoritveno slavnost v nedeljo dne 7. t. m. Razpored: 1. Od 11. predpoludne do 1. popoldne promenadni koncert na vrtu starega doma. 2. Ob 1. popoldne skupni obed v dvorani novega doma. 3. Ob 4. uri popoldne začetek ljudske veselice. — Vstopnina k veselici 20 nvč. (40 st.). Obed stane 1 gld. 20 nvč. (2 K 40 st.) brez vina. Oglasiti se treba najkasneje do petka večer, pod naslovom: »Narodni dom, Sv. Ivan pri Trstu«.

Občni zbor »Kmetijske družbe za Trst in okolice« se bo vršil v nedeljo dne 7. junija ob 9. uri zjutraj v prostorih »Slovanske čitalnice« (ulica S. Francesco št. 2, I. ndstr.) s sledečim dnevnim redom:

1. Pozdrav predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Poročilo o kmetovalskih razmerah in tržaški okolici sploh in še posebno z ozirom na vprašanje poljskih čuvajev, brezobrestnih posojil in kmetijskega pouka — poročevalec gosp. dr. Matej Pretner. 5. Volitev novega odbora. 6. Eventuelni predlogi.

Če bi ne bil občni zbor sklepčen ob določeni uri, vršil se bo za uro pozneje. — Udje se vabijo s tem, da se zbora polnoštevilno udeležé.

Dražbe premičnin. V petek dne 5. junija ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbе tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v ulici S. Nicolò št. 3, oprema v zalogi; v ulici Farneto št. 8, hišna oprava; v ulici Sette Fontane št. 32, 4 konji in 2 voza; v ulici Chiozza št. 18, hišna oprava; v ulici Madonna št. 25, hišna oprava; v Skorklji št. 385, hišna oprava; v ulici Vittorio Colonna št. 6, hišna oprava; v ulici Pescheria št. 7, ura in 5 postelj.

Vremenski vestnik. Včeraj toplomer ob 7. zjutraj 19.0, ob 2. uri popoldne 25.0 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 759.1. — Danes plima ob 6.11 predp. in ob 5.59 pop.; oseka ob 5.46 predpoludne in ob 4.57 popoldne.

Vesti iz ostale Primorske.

× **Kako zastrupljene so naše politične razmere!** (Dopis iz Istre.) Naše mesto — Mali Lošinj — je po svojem geografičnem položaju na meji Istre in najbolj oddaljeno od tržaške vlade. Ravno zato meni del naše birokracije, da jej je svobodno postavljati se nad zakon — če je to na škodo našega naroda, njegove pravice in njegovega jezika.

Evo vam en primer! Te dai se je vršila v Rovinju kazenska razprava po § 103 k. z. proti nekim osebam, ki so demonstrirali na najgusnejši način — kričaje: Porehi de croati, morte ai ščavi! itd., ko so bili namreč meseca avgusta tu na potovanju vsučilišni dijaki iz Zagreba. Duša in vodja te demonstracije je bil neki Giulio Katarinić, takozvani Prozjelić (čisto florentinski imeni!), moč 27 let, ki je bil še pred malo časa c. kr. aktiven oficir, a je sedaj v rezervi. Bil je obsojen na 30 K globe in v poplačanje stroškov nad tisoč kron. Isti Giulio Katarinić je kmalo potem priredil hrupno demonstracijo proti krškemu škofu Mahniču in je bil radi tega obsojen od politične oblasti na 50 K globe.

Kakor zahteva kazensko postopanje je sodna oblast zahtevala od politične oblasti spričevalo o političnem in o moralnem vedenju obtoženca. To spričevalo je bilo javno prečitano na razpravi, a je tako razburilo Katarinića, da je moč okrajnega glavarja, viteza Scarpo — pozval na dvoboj! A sedaj, gospod urednik, odprite oči na široko: za svoje priče je določil c. k. ravnatelja navtiške šole, Nikolo Cosulich, in c. k. ravnatelja pristaniškega urada Ivana Taraboechia! Torej bo to v svoji skupnosti pravi pravcati c. k. dvoboj! Dante bi vsliknil: E se non piangi, di che pianger suoli?!

Po avstrijskem kazenskem zakonu je dvoboj prepovedan kakor zločin. Ali naj govorim, kako more tako vedenje c. k. profesorja delovati moralno na podrejene mu dijake?! Ali naj govorim, v koliko ta afera služi na ugled zakona in državnih služb-nikov?! O tem naj razmišljajo v to pozvani faktorji!

Ni nam niti na kraj misli, da bi branili okrajnega glavarja viteza Scarpo. Saj so vsi politični šefi po Istri nasproti Hrvatom a la — Ellusheg, Lasciac, Zueck itd. Nikdar nam niso bili prijatelji in zapustili so nam samo grenke spomine... Tem pomembnejše je njegovo postopanje v tem slučaju. Ni povedal tu svojega privatnega mnenja, marveč je govoril kakor službena oseba, kakor načelnik politične oblasti. A c. k. oficir mu napoveduje dvoboj...! Ta dogodek govori cele knjige o zastrupljenju naših političnih razmer.

Vam že sporočimo, kako se zvrši ta zanimiva afera!

Naj vam podamo še en primer, ki kričeče ilustrira demoralizirano in zastrupljeno politično stanje naše. Neki znani državni uradnik je nagovarjal našega sodnega kancelista — ki je bil tudi pozvan na rečeno razpravo kakor priča —, naj ne govori vse resnice, ker da mu je Katarinić intimen prijatelj! O stvari govori ves Lošinj...!

(To mesto izpuščamo, ker nečemo, da bi nas kdo dolžil, da hočemo denuncirati. Op. ured.)

Verujte mi: če bi bili to Hrvatje po mišljenju — to bi bilo vse po koncu proti njim! To bi italijanske in nemške novine kričale: Kričajte! Kričajte! Ali — quod licet Jovi, non licet bovi. A mi smo pred očmi izvestih birokratov vedno le — goved! To je: po mnenju našega dičnega in osrečevalnega vladnega zistema smo mi podrejena, inferijorna rasa! In v tem mišljenju so uverjeni, da si že morejo kaj dovoliti nasproti nam.

Gospoda vladna! To so plodovi vašega ženjalnega uradnega zistema v našem Primorju. Kar ste sijali, to žanjete! Isti Vaši protežiranci se dvigajo proti Vam! Naravno! Ako nimate nič proti temu, da se v čitalnici Unione peva Garibaldijeva himna, ako dovoljujete, da se bicikli in barčice morejo kititi s italijanskimi trobojnicami, da se na novačenju vije črna zastava z napisom »All adorato padre gli addolorati figli — dočim dajate po orožnikih snemati napise »Živio Fran Josip I« — ako govorite dalje, da je provokacija, ako kaka civilna oseba javno govori hrvatski, ako molčite k temu, da so dijaki c. k. navtiške šole demonstrativno zapustili cerkev samo zato, ker se je hrvatski molilo »Zdravo Marijo« in ko je ravnatelj smel to odobravati; ako nimate nič proti temu, da kakov c. k. pristaniški kapitan postaja nervozen — liki bik pred ruščo barvo — ako vidi hrvatsko trobojnico na naših ladjah ter jo daje takoj snemati po svojih ljudeh, dočim mu italijanske barve niso tako zoprne; ako hočete, da na vseh uradih gospoduje italijanski jezik, a o hrvatskem ni niti sledi, kakor da smo kje v

Italiji, da vsi poštai in sploh uradni pečati nosijo le italijanske nadpise, tako, da si naši »wintergäste« adresirajo pisma »Lussin piccolo in Italien«; kadar uradniki smejo ignorirati in mrziti naš jezik; ako se nas sme ob vsaki priliki sramotiti z vslikli: Morte ai Croati! Abbasso i ščavi, ne da bi se oblasti niti ganile radi tega: ... potem, o vladna gospoda, je več nego naravno, da so vam podrejani uradniki temu primerao vzgojeni, da se menijo vzvišene nad zakon in da kličejo: »Noi andiamo impuniti«!

Tako je: ako je Italijanom dovoljeno, da goje svoj irredentizem, zakaj naj bi ne bilo dovoljeno nam, da gojimo — indiferentizem?! Sepienti pauca!

Dr. Velestraža.

× **Südbahnhotel — Hotel Südbahn.** — Z minolo nedeljo je prenehal v upravi južne železnice znani veliki hotel na Telovadnem trgu v Gorici. Ko je kupila »Trgovsko-obrtna zadruga« ona posestva, so začeli prihajati — tudi od jako visokih strani — nujni glasovi, naj bi ne opustili hotela, ker bi to bila za mesto in deželo naravnost občutna škoda. Mogoča prijava v Gorico visokih oseb, ki bi sicer ne našle stanu primerne stanovanja. — Zategadel je prevzel tudi ta hotel oni naš domači konsorcij, ki je kupil hotel »pri Jeleni«, in bo vodil dalje nespremenjeno ves hotel pod imenom »Hotel Südbahn«, ker pod tem imenom je znan po vsem svetu. Že ves ta teden se hotel korenito preustroja in na novo prireja. — Od 1. junija dalje je hotel že v novi upravi domačinov. V to ogromno podjetje je vloženo veliko denarja, ali upanje je, da bo imel hotel lepo prihodnost. — Rojčkom, ki hočejo ugodno stanovati, priporočamo ta hotel, ko prihajajo v Gorico.

Vesti iz Kranjske.

* **Mestna policija v Ljubljani** je prijela natakarka Danila Pogačnika in Ivana Zupana, ki sta na sumu, da sta v družbi še drugih oseb izvršila v Gorici velike tatvine. Vrednost okrađenih stvari — največ dragocenih prstanov, zapestnic itd. — znaša baje 40.000 K.

* **Hedervaryjev zistem na — Kranjskem.** Morda ni lepo, morda tudi ni krščansko, ali mi ne moremo udušiti v sebi škodoželja, ki nas navdaja, ko gledamo v osebi g. ministerskega predsednika Koerberja — blamiranega Evropejca! To škodoželje je toliko naravnejše, sam posilil v tako situacijo: sam s svojo dekorativno zgornostjo. Naj stane, kar in kolikor hoče: on mora »lepo« govoriti. In ker mu je vse mišljenje obrneno le v ta namen, se mu rado dogaja, da ga poznejši dogodki poučujejo, da se je neprevidno oddaljil od črte, ki jo riše — resnica.

Toliko je gotovo n. pr. že danes, da mu preiskava radi slovenskega streljanja v ljubljansko nemško kazino prinese prav neljubo presenečenje in pokaže Koerberjeve varvance v prav čudni luči.

Gospod Koerber je tudi tajil resnost gibanja v naših deželah radi dogodkov na Hrvatskem. Dogodki pa nastopajo proti njemu.

Gospod Koerber je prisegal v parlamentu, da ni nič res, da bi bile oblasti v Ljubljani skrivile le eno samo las radi dogodkov v Ljubljani. In to trditev je notri do temelja porušil že dogodek z drom. Peganom. Ali v ljubljanskih listih čitamo danes o še bolj kričečem slučaju Khuen Hedervaryjevega zistema — na Kranjskem. V Ljubljano je došel iz Zagreba zaboj namenjen za neko privatno osebo. Zaboj je bil izročen spediterju. Tu pa so policijski organi konfiscirali zaboj in ga izročili sodišču. Adresat se je obrnil do sodišča, a tu so mu — prav kakor da je ban Khuen-Hedervary tudi v Ljubljani že proglasil izjemno stanje — odgovorili čisto lakonično, da se je to zgodilo na zahtevo državnega pravdnistva v Zagrebu! »Slov. Narod« piše:

»Ko smo izvedeli za ta dogodek, so se nam kar lasje ježili. Kakor sicer poznamo našo justico, tega vendar nismo pričakovali, da bi kaj takega storila. Tu se je konfiskovalo privatno imetje mirnega državljanina na zahtevanje inozemske oblasti, da si se proti temu državljanu še kaka ovadba ni vložila in konfiskacija se je izvršila, ne da bi se bil lastnik tega zaboja obvestil. § 146. kaz. pr. reda določa, da sme preiskovalni sodnik zaseči telegrame, pisma in druge poslatve, ako je obtoženec že

v zaporu zaradi hudodelstva ali pregreška, ali če je zaradi takega dejanja proti njemu že izdano privodno ali zaporno povelje. V tem slučaju pa se proti adresatu sploh ni začela niti kaka preiskava, samo njegovo imetje so mu zasegli! Tudi določa § 148., da se mora obdolžencu najpozneje v 24 urah na znanje dati. Adresat pa še danes, 36 ur po konfiskaciji, ni dobil nikakega uradnega obvestila. Po našem prepričanju je to postopanje popolnoma nezakonito in zato pozivljamo državne poslane, da v prvi seji poslanske zbornice nastopijo s primerno energijo in brezobzirnostjo proti vodji justičnega ministerstva.«

A kdo je ta vodja?! ... Gospod dr. Koerber, isti Koerber, ki je prisegal v parlamentu še pred malo dnevi, da ni nič res, da bi oblasti v Ljubljani postopale proti komu radi dogodkov na Hrvatskem.

Ne, mi ne zavidamo ekselence Koerberja na njegovi bojni poziciji proti — dejstvom. Kajti ves svet si misli o njem — svojo!

* **Dohod tujecev o binkoštnih praznikih.** Dae 30. maja se je pripeljalo v Ljubljano 1950, dne 31. maja 1568, dne 1. t. m. 2430 in dne 2. t. m. 4568 oseb. Odpeljalo se je dne 30. maja 1922, dne 1. t. m. 1039 in 2. t. m. 3247 oseb.

Vesti iz Koroške.

+ **Samomor aretiranega tatu.** V Celovcu je prišla policija mesarskega pomočnika Alcazija Kratochvila, o katerem je izvedela, da je nevaren tat in člen tatinske družbe, ki je zadnji čas izvršila veliko ulomov. Na hišni preiskavi je Kratochvil zagrabil nož ter si ga vpričo policajev potisnil v srce. Ostal je mrtev na mestu.

Poziv slovenskim kolesarjem.

Prelepi dnevi za kolesarje so se zopet pričeli. Vsak z veseljem zasede svoje kolo ter hiti ven na plano uživati sveži zrak in občudovat prebujajočo se naravo.

V tem hipu opozarjamo Vas slovenske kolesarje, da se zopet zberete v oni družbi, katere glavna naloga je povspesevati kolesarstvo, bodisi na kratkih izletih, bodisi na daljnih vožnjah s tem, da svojim členom omogočuje prijetno, osigurano vožnjo, da jim nudi v posameznih krajih razne udobnosti ter jim v slučaju potrebe preskrbuje na svojih raznih pomočnih postajah različne potrebščine.

Širom slovenske domovine po Kranjskem, Stajerskem, Koroškem, Goriškem in Primorskem ustanovljenih je za člene slovenskih kolesarjev že 47 pomočnih postaj, katere so opremljene s potrebnim orodjem in drugimi pripomočki, kateri omogočujejo kolesarjem brezplačno izvršiti male poprave na kolesu, ter mu nudijo tudi prvo pomoč v slučaju kake telesne poškodbe. Na vseh pomočnih postajah osigurjena je kolesarju, če je člen zveze, dobra in cenena postrežba, kakor tudi eventualno prenočišče.

Za slučaj prehoda italijanske meje pridobila si je zveza zopet pravico, da smejo njeni člani prestopiti mejo, ne da bi polagali sicer običajno carino.

Število sedanjih pomočnih postaj pa se bo še množilo, istotako bo zvezna skrb pridobiti svojim členom še drugih udobnosti, da jim olahkoči potovanje po vsej slovenski zemlji.

Vi slovenski kolesarji pa pomagajte zvezi doseči in vršiti svojo nalogo s tem, da polnoštevilno prljavite svoj pristop. Vsak slovenski kolesar bodi člen »Zveze slovenskih kolesarjev«!

Vpisnina znaša enkrat za vselej 2 kroni, letni prispevek pa 3 krono. Z malimi prispevki bo torej odboru omogočeno delo, ako se bo slovenski kolesar zavedal svoje dolžnosti. Po celi slovenski zemlji naj kažejo zvezini znaki, da je to naša zemlja in da jo čuvamo vsestransko in jo hočemo i nadalje.

Slovenski kolesarji, prijavite torej svoj pristop zveznemu odboru v Ljubljani!

V Ljubljani, dne 25. maja 1903.

ODBOR
zveze slovenskih biciklistov.

Brzjavna poročila.

iz avstrijske kvotne deputacije.
DUNAJ 4. (B.) Avstrijska kvotna deputacija je vprejela sedmimi proti šestim glasom predlog posl. Zedtwitz-a, da se sedanje kvotno razmerje podaljša za eno leto t. j. od prvega julija do 30. junija 1904.

Resolucijski predlog grofa Schönborna, da se ohranijo skupne institucije, izlasti vojska, je bil vsprejet soglasno. Predloga poslanca Fiedlerja in Kaiserja, da se kvotno razmerje določi po razmerju števila prebivalstva, in predloga, da se to razmerje določi z 58 : 42, oziroma 69 : 31, so bili odklonjeni z 11 proti 4 glasom.

Predlog poslanca Kaiserja za razmerje 50:50 je bil odklonjen z 12 proti 3 glasom. V svojem zaključnem govoru je povdarjal poročevalce Schwegel, da za slučej, da se uveljavi novi carinarski tarif, tudi on ne dvomi, da bo potrebno delovati na zvišanje ogrske kvote.

† **Profesor Eugenbauer.**

DUNAJ 4. (B.) Danes zjutraj je umrl profesor matematike na dunajskem vseučilišču, Leopold Eugenbauer.

Mandžursko vprašanje.

WASHINGTON 3. (B.) Poročilo Reuterjeve pisarne. Tukajšnje rusko poslaništvo je dobilo iz Petrograda poročila, da izpraševanje Mandžurije stalno napreduje in da se odhod ruskih čet dovrši v mesecu septembru.

Štrajk.

LVOV 4. (B.) Delavci, uslužbeni v Stanislavu na gradnji grško-katoliškega semenišča so stopili v štrajk radi diferenc glede plačil. Najdajati pa se je, da bo spor kmalu rešen.

Družbi sv. Cirila in Metodija so op 1. do 21. maja poslali prispevke p. n. gg. in društva: Upravištvo »Slov. Naroda« 228-35 K, upravištvo »Sloče« 28 K, uredništvo »Slovenec« 5 K. »Narodna Tiskarna« v Ljubljani podpora 200 K, Jož. Trobec v Črnem vrhu na Polhovim gradcem iz nabiralnika 17-13 K, Drag. Dolenc na Dunaju 1 K, neimenovan v kavarni »Evropa« 5 K, kapl. Vinko Poljanec v Tinjah zbirko 25 K, Aleš Blažič v Krčanjah pri Grebinju 5 K, »Trgovska obrtna zadruga« v Gorici podpora 100 K, neko volilo iz Litije 182-58 K; za družbine knjižnice 7 odjemnikov 9-80 K; posojilnici: v Logatcu 50 K, v Šmarju (Štaj.) 80 K; podružnice: moška v Il. Bistrici dohodek veselice 61-29 K (po »Slov. Nar.«), v Ljutomeru 14 K, v Boven 34 K, v Litiji 103 K, moška v Novem mestu 96 K, ženska v Il. Bistrici 81 K (po »Sl. Narodu«), v Seleh 32 K.

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metodija.

Izdajatelj in odgovorni urednik FRAN GODNIK.
Lastnik konsorcij lista »Edinost«.
Natisnila tiskarna konsorcija lista »Edinost« v Trstu

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
X Svoji k svojim! X
X ZALOGA X
X pohištva X
X dobro poznano X
X tovarne mizarske zadruge v Gorici (Solkan) X
X vpisane zadruge z omejenim poroštvom X
X prej Anton Černigoj X
X Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario) X
X št. 1. hiša Marenzi. X
X Največja tovarna pohištva primorske dežele. X
X Solidnost zjamčena, kajti les se osuši X
X v to nalašč pripravljenih prostorih s tem X
X peraturo 60 stopinj. — Najbolj udobna, mo X
X derna sestav. Konkurenčne cene. X
X Album pohištva brezplačno. X
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Tovarna pohištva
Aleksander Levi Minzi
— ulica Tesa št. 25. A. —
(v lastni hiši.)
ZALOGA:
Piazza Rosario (šolsko poslopje).
Cene, da se ni bati nikake konkurence.
Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.
Ilustrovan cenik brezplačno in franko.

MATTON
GISSHÜBLER
naravnost
alkalinske kisljine

Sprejema zavarovanje človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“

vzajemna zavarovalna banka v Pragi.

Rezervni fond 25.000.000 K. Izplačane odškodnine: 75.000.000 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

VSA POJASNILA DAJE:

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12.

Zavarje poslopa in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in obecnokoristne namene.

Gulielmo Brod & C.

poznana trdka s

POHIŠTVOM
najelegantnejše vrste
ZAJAMČENE KAKOVOSTI
po najnižjih cenah

Via S. Giovanni št. 14

TRST vogal Piazza S. Giovanni.
KATALOGI BREZPLAČNO IN GRATIS

Gustav Bonazza

v Trstu, Piazza Barriera vecchia,
(vogal Androna dell' Olmo).

Velika zaloga pohištva, ogledal, okvirjev
in tapečarij.

- Popolno opremljene sobe. -
Konkurenčne cene.

Naročbe se dostavijo razven embalaže franco na
kolodvor ali brod v Trstu.

Za zmanjšati velikansko

Zalogo blaga,

prodaja po redki

priložnostni

ceni

A. Bartoli ex Piano Borzni trg 4.
konfekcije
židano in vol-
neno blago, pre-
proge, pregrinjala in
snovi za pohištvo.

Na prodaj

je csel z vozom po nizki ceni. Naslov: Vi-
cicolo S. Chiara 3 (Koller) Compagno Berger.

Najvažnejše za peke!

Z uporabo

Viktoria izvlečka

(postavno zararovan)

se zadobi sledeče ugodnosti:

KRUH

vstane z večjo močjo;
postane večji;
zadobi najlepšo barvo;
se ohrani dalje časa svež.

Razven tega se prihrani nekaj mleka in kvasa ter
se hitreje speče. **Viktoria izvleček** je za vsacega
peka neobhodno potreben.

Glavni zastop, zalogo in izključno prodaja ima
And. Schleimer, Trst, ul. zonta 7.

Na deželo se pošilja po poštne povzetku.

Gostilna

„ALLA BELLA VEDUTA“

ulica Romagna št. 20

nasproti vojašnici.

☉ Zbirališče slovenskih delavcev ☉

Toči se pristno istrsko in vipavsko vino
ter dalmatinski opolo.

Izvrstna kuhinja. — Vse po najnižjih cenah.

Priporoča se za mnogobrojen obisk ter
kliče »Na zdar!« vsem slov. bratom

Gorazd Ivančič

gostilničar.

Svoji k svojim

Prodajalnica obuval G. Mayer Grego.

TRST. — Riborgo št. 19. — TRST.

Velikanski dohod za birmo.

Qbuvala za gospode

črna, angleška po gld. 3.20, rumena,
po gld. 3.50.

Specijaliteta obuval za dečke.

Qbuvala za gospe.

črni ali rumena, angleška po gld. 3.50
nizki čevlji lakirani a beli po gld. 1.90

Naročbe po meri.

Izbor oblek za moške in dečke.

Za birmo

je došla snov in židanina
bela in crême.

Izključna novost barvanih in
črnih priložnostnih snovij.

ex Piano

sedaj „Al nuovo negozio“

Borzni trg št. 4.

Prodajalnica obuval Julija Romanelli

CORSO 8.

Velikanski dohod za spomladni čas.

Obuvala za gospode

črna, angleška po gld 3.20, rumena,
po gld. 3.50

Specijaliteta obuval za dečke.

Obuvala za gospe.

črni ali rumena, angleška po gld. 3.50
nizki čevlji lakirani ali beli po gld. 1.90

Naročbe po meri.

Rujavi čevlji za moške ali ženske po gld. 2.50

Rudolf Aleks. Varbinek

zaloga glasovirjev

najboljših tu- in inozemskih tovarn

Borzni trg št. 2. II. nadstropje

(nasproti sladčičarne Urbanis).

Razposojevanje, menjava, prodaja proti takojšnemu plačilu, kakor
tudi na obroke.

Konkurenčne cene.

Pri svetem Antonu Padovanskem.

Prva zaloga cerkvenih oblek in nabožnih stvari.

Trst, Via Muda vecchia št. 2. (za mestno hišo).

Dobi se bogata izbira pianet, dalmatik, pluvial, humeral, roketov, kvadratov,
kolarjev, Leo, prsnikov, misalov, brevirjev, ritualov, diuraov in neštivilno nabožnih
različno fino vezanih knjig, svečnikov, križev, svetilnic, kelihov, ciborjev se srebrno kupo.

Jedina zaloga za celo Primorje kipov v vsakovrstni velikosti in kvaliteti,
umetniško delo v romanskem kartonu, priporočljivih posebno za vlačne cerkve.

Zaloga sveč in čistega čebelnega voska kakor tudi mešane sveče I.
in II. vrste, podob, vencev, križev in svetnj vsakovrstnih.

Lastna izdelovalnica palm iz umetnih cvetlic in vsakovrstnih drugih del
spadajočih k bogocastju, izvršijo se vezanja (ricami) najfinejša za zastave, pregrinjala idr.

Popravlja se vsakovrstne stvari za ceno, pri kojoj je izključena vsaka konkurenca.

Naročitve se izvršijo točno in hitro.

Ob nedeljah in praznikih je prodajalnica zaprta.

Z odličnim spoštovanjem

Anton J. Vogrič.

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih
cenah. Za enkratno insercijo se plača po 2 stot. za
besedo: za večkratno insercijo pa se cena primerno
znižuje. Oglasi za vse leto za enkrat na teden stanejo
po 20 K. ter se plačujejo v četrtletnih anticipatnih
obrokih. Najmanjša objava 60 stot.

V Trstu.

Zaloga likerjev v sodčih in butelikah.

Perhauc Jakob ulica delle Acque 12
Zaloga vsakovrstnih
vin in buteljk. Postrežba točna, cene zmerne.

Kavarne.

Anton Šorli priporoča svojo kavarno
»Commercio« kjer je sha-
jališče Slovencev. Na razpolago so vsi slovanski in
mnogi drugi časniki.

Glavni zastop za Trst, Kras, Goriško,

Istro, Dalmacijo in Tirolsko zavarovalnega
društva na življenje in rente

GLOBUS

centralno ravnanstvo na Dunaju
I. Franz-Josefs-Quai št. 1a (v lastni hiši).

Popolno vplačana glavica 2.000.000 K,
ustanovljena od dunajskega bančnega društva
in bavarske hipotekarne in menične banke v
Monakovu.

Sprejema zavarovanja na življenje v
raznovrstnih kombinacijah in proti nizkim
premijam. Specijalno zavarovanje otrok brez
zdravniškega ogleda, izplačavi v slučaju že-
nitve ali prehoda v vojake zavarovani zne-
sek proti malemu odbitku pred pretekom
zavarovalne dobe.

Glavni zastop v Trstu, Corso št.

7. Telefon 697

Pojdimo k Paiću!

V GOSTILNO

Via Madonnina št. 5.

Tu se toči izvrstno pristno dalmatinsko
vino:

Črno liter po	32 novč.
Črno liter na dom	28 »
Opolo liter po	36 »
Opolo liter, na dom	32 »
Belo po	40 »

Izvrstna kuhinja: ter zmiraj pri-
pravljene kranjske klobase.

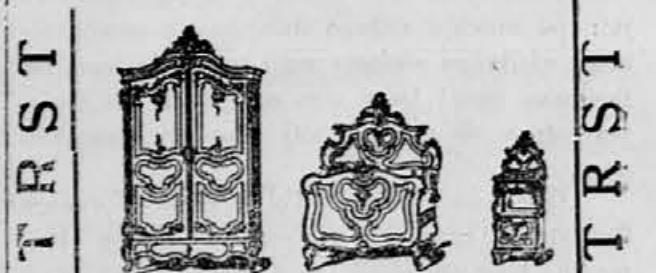
Za obilen obisk se priporoča

Voditelj.

TOVARNA POHIŠTVA

IGNACIJ KRON

dvorni založnik. — Ustanovlj. 1848.

ulica Cassa di Risparmio

Tovarna na Dunaju.

Novi ceniki, izvirni narisi, načrti za sobe na zahtevanje
brezplačno.

Epilepsija.

Kdor trpi na omotici, krču
in drugih nervoznih stra-
steh, naj zahteva o tem
knjižico. Vdobi se brez-
plačno in franco v Schwan-
nen-Apotheke, Frankfurt a. M.

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v LJUBLJANI

Polnovplačani akcijski kapital

K 1.000.000

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih
obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Špitalske ulice šte. 2.

Zamenjava in eskomptuje

izrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale
kupone.

Vinkuluje in divinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

Eskompt in inkasso menic.

Daje predjume na vred. papirje.

Zavaruje srečke proti kurzni
izgubi

Borzna naročila.

Podružnica v Spljetu

(Dalmacija.)

Denarne vloge vsprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim
obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do
dne vzlaga.

Promet s čeki in nakaznicami.